

prima instanță: Judecătoria Leova – P. Vacula

instanța de apel: Curtea de Apel Cahul – I. Danilă, N. Veleva, E. Dvurecenshii

DECIZIE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva, Nina Vascan

examinând recursul declarat de SA “Tomai Vin”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către SA “Mold Nord” împotriva SA “Tomai Vin” cu privire la anularea actelor, încasarea datoriei, venitul ratat și compensarea cheltuielilor de judecată și

cererea reconvențională înaintată de SA “Tomai Vin” împotriva SA “Mold Nord” cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 21 februarie 2018, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de SA “Tomai Vin”,

c o n s t a t ă:

La 21 iulie 2011, SA “Mold Nord” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA “Tomai Vin” cu privire la anularea actelor, încasarea datoriei, venitul ratat și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 27 iulie 2011, SA ”Mold Nord” a depus o cerere, prin care a solicitat obligarea SA “Tomai Vin,, să întocmească procesul - verbal de primire - predare la contractul de vânzare - cumpărare din 06 aprilie 2010, după cum urmează: se transmit terenurile agricole de 145.6449 ha la prețul de 11 500 000 de lei, inclusiv vița-de-vie de soiul Cabernet Sauvignon și Merlot de 81,0500 ha la prețul de 10 043 551 de lei, să elibereze SA ”Mold Nord” factură fiscală după cum urmează: se înstrăinează vița-de-vie de soiul Cabernet Sauvignon și Merlot de 81,0500 ha la prețul de 10 043 551 de lei, inclusiv TVA - 1 673 925 de lei și obligarea SA ”Tomai Vin,, să elibereze factură de expediție SA ”Mold Nord” după cum urmează: se înstrăinează teren agricol de 145.6449 ha la prețul de 1 456 449 de lei.

Astfel, a solicitat suplimentar încasarea din contul SA “Tomai Vin,, a sumei achitate cu avans pentru vin în vrac Cabernet și Merlot în sumă de 400 000 de lei și a penalității de 7320 de lei, indicând că până în prezent pârâtul nu și-a onorat

obligățiunile contractuale și nu a livrat materia primă achitată în avans, fapt ce a dus ca conducerea SA "Mold Nord" să renunțe la procurarea mărfii.

La 11 octombrie 2011, SA "Mold Nord" a depus o cerere privind majorarea pretențiilor din acțiune prin care a solicitat încasarea din contul SA "Tomai Vin,, a prejudiciului cauzat în sumă de 1 597 614, 30 de lei, cauzat în urma neîndeplinirii corespunzătoare a obligațiilor asumate conform contractului nr. 10/04-2010 din 10 aprilie 2010.

Ulterior, SA „Tomai Vin” a depus acțiune reconvențională, prin care solicitat încasarea de la SA „Mold Nord” a datoriei la sumă de 510 924,22 de lei, acumulate conform contractului nr. 10/04-2010 din 10 aprilie 2010, în perioada aprilie 2010 - mai 2010, conform actelor de îndeplinire a lucrărilor nr. 3 și 4, în rezultatul cărora au fost efectuate și acceptate de pârât servicii agricole în sumă de 261 096,22 de lei, fapt confirmat prin factura fiscală UW 0215545 din 29 mai 2010, dar achitarea acestor servicii nu a fost efectuată de pârât.

Ulterior în lunile iunie - iulie 2010, din cont propriu, de către SA „Tomai-Vin” au fost efectuate lucrări suplimentare, dar care din motive necunoscute și neîntemeiate nu au fost acceptate de către pârât, însă cheltuielile au constituit 174 404,40 de lei.

La 21 aprilie 2015, SA "Tomai Vin" a depus cerere de concretizare a cererii reconvenționale prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de SA „Mold Nord” ca neîntemeiată și tardivă și admiterea cererii reconvenționale, cu încasarea sumei de 510 924,22 de lei cu titlu de datorie și a sumei de 356 841 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere și recunoașterea ca fiind nul a actului de predare - primire din 07 aprilie 2010 și a facturii fiscale UW 0215546 din 07 aprilie 2010, cu repunerea părților în situația anterioară și obligarea SA „Mold Nord” să compenseze SA "Tomai Vin" costul a 81,05 ha plantație de viță de vie de soiul Cabernet Sauvignon și Merlot aflate pe terenurile agricole dobândite în proprietate de SA "Mold Nord", conform contractului de vânzare - cumpărare din 06 aprilie 2010. Totodată, solicitând și încasarea în beneficiul său din contul SA "Mold - Nord" a taxei de stat.

La 21 aprilie 2015, a depus cerere de concretizare a acțiunii SA „Mold Nord” solicitând anularea actului de predare -primire din 07 aprilie 2010, a facturii fiscale UW 0215546 din 07 aprilie 2010, a facturii de expediție DM 001637 din 07 aprilie 2010, obligarea SA "Tomai Vin" să întocmească procesul-verbal de primire-predare la contractul de vânzare-cumpărare din 06 aprilie 2010, după cum urmează: se transmit terenuri agricole de 145.6449 ha la prețul de 11 500 000 de lei, inclusiv vița de vie de soiul Cabernet Sauvignon și Merlot de 81,0500 ha la prețul de 10 043 551 de lei, se obligă SA "Tomai Vin,, să elibereze factură fiscală către SA „Mold Nord” după cum urmează: se înstrăinează vița de vie de soiul Cabernet Sauvignon și Merlot de 81,0500 ha la prețul de 10 043 551 de lei, inclusiv TVA - 1 673 925 de lei, obligarea SA "Tomai - Vin,, să elibereze factură de expediție către SA "Mold Nord" după cum urmează: se înstrăinează teren agricol 145.6449 ha la prețul de 1 456 449 de lei și încasarea din contul "Tomai Vin,, a sumei de 400 000 de lei și a penalității de 7 320 de lei. La fel, și încasarea sumei cu titlu de prejudiciu

sub formă de venit ratat în sumă de 1 597 614,30 de lei și anularea facturii fiscale UW 0215545 din 29 mai 2010 și a actelor de predare - primire din 30 mai 2010.

La 11 aprilie 2016, SA "Mold Nord" a depus cerere privind modificarea acțiunii, solicitând admiterea acesteia, declararea nulă a actului de predare - primire din 07 aprilie 2010, încheiat între SA "Tomai Vin" și SA „Mold Nord”, a facturii fiscale seria și nr. UW 0215546 din 07 aprilie 2010 și facturii de expediție cu seria și nr. DM 001637 din 07 aprilie 2010, cu obligarea SA "Tomai Vin" să întocmească procesul - verbal de predare - primire la contractul de vânzare - cumpărare din 06 aprilie 2010, după cum urmează: se transmit terenuri agricole de 145.6449 ha la prețul de 11 500 000 de lei, inclusiv vița de vie de soiul Cabernet Sauvignon și Merlot de 81,0500 ha la prețul de 10 043 551 de lei, să elibereze SA "Mold Nord" factură fiscală prin care se înstrăinează vița-de-vie de soiul Cabernet Sauvignon și Merlot de 81,0500 ha la prețul de 10 043 551 de lei, inclusiv TVA - 1 673 925 de lei, să elibereze factură de expediție SA "Mold Nord" prin care se înstrăinează terenul agricol 145.6449 ha la prețul de 1 456 449 de lei și încasarea din contul SA "Tomai Vin" în beneficiul său a datoriei în sumă de 400 000 de lei, a penalității în sumă de 7 320 de lei și a sumei de 1 597 614,30 de lei cu titlu de prejudiciu sub formă de venit ratat în sumă de 1 597 614,30 de lei și anularea facturii fiscale nr. UW 0215545 din 29 mai 2010 și a actelor de predare primire din 30 mai 2010.

La 11 aprilie 2016 SA „Mold Nord” a mai depus o cerere privind modificarea acțiunii prin care a solicitat inclusiv încasarea în folosul statului a taxei de stat din contul SA "Tomai Vin" în sumă de 50 000 de lei, pentru cerințele de concretizare a cererii reconvenționale.

Prin încheierea Judecătorei Leova din 14 iulie 2016, a fost admis demersul înaintat de reprezentantul SA "Mold Nord" - avocatul Isiumbeli Valeriu cu privire la obligarea pârâtului SA „Tomai Vin” de a achita taxa de stat în mărime de 50 000 lei, pentru cerințele înaintate în cererea de concretizare a cererii reconvenționale, acordându-i în acest sens un termen până la 02 septembrie 2016.

Prin încheierea Judecătorei Leova din 02 septembrie 2016, cererea reconvențională înaintată de SA "Tomai Vin" împotriva SA "Mold Nord" privind încasarea datoriei în sumă de 510 924,22 de lei (cu completarea ulterioară a acesteia), a fost scoasă de pe rol.

Prin hotărârea Judecătorei Leova din 24 septembrie 2016, cererea de chemare în judecată înaintată de SA "Mold - Nord" a fost admisă parțial.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 12 decembrie 2016, administratorul SA „Tomai Vin” - Danu Mihail a depus cerere de apel prin care a solicitat admiterea apelului declarat, casarea integrală a hotărârii Judecătorei Leova din 24 septembrie 2016 și a încheierii Judecătorei Leova din 02 septembrie 2016, cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 21 februarie 2018, a fost restituită cererea de apel depusă de SA "Tomai Vin", în partea contestării încheierii Judecătorei Leova din 02 septembrie 2016, din motiv că încheierea nu poate fi contestată cu apel.

Invocând ilegalitatea acestei încheieri, la 20 aprilie 2018 prin trimitere poștală, SA "Tomai Vin", a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 21

februarie 2018, prin care a cerut admiterea recursului și casarea încheierii judecătorești cu remiterea cauzei spre examinare în fond.

În motivarea recursului a indicat, că încheierea Curții de Apel Cahul din 21 februarie 2018, privind restituirea cererii de apel este neîntemeiată, deoarece a fost emisă cu încălcarea și interpretarea eronată a normelor de drept procedural fiindu-i astfel încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și de art. 20 al Constituției RM și art. 5 Codul de procedură civilă.

Susține că, atât instanța de fond cât și instanța de apel i-au îngădit un drept fundamental, și anume dreptul la un proces echitabil garantat atât de legislația națională, cât și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Or, participanții la proces nu au dreptul de a decide cursul unui proces de judecată, dar pot numai să se conformeze dispozițiilor instanței de judecată.

În conformitate cu prevederile articolului 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat la 20 aprilie 2018 prin trimitere poștală (f.d. 74-78, vol. III) împotriva încheierii Curții de Apel Cahul din 21 februarie 2018, este depus în termen, deoarece copia încheierii a fost expediată participanților la proces la 23 martie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire a Curții de Apel Chișinău nr. 05-2a-1216-26102016/nr. 1392 (f.d. 46, vol. III), și recepționată de către recurent conform avizului de recepție nr. DS3901014049AS la 06 aprilie 2018 (f.d. 47).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din 21 februarie 2018, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la temeiul de restituire a cererii de apel - motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 374 alin. (4) lit. c) Codul de procedură civilă după primirea cererii de apel, procedura de apel încetează din oficiu sau la cerere dacă instanța de apel constată că hotărârea nu poate fi atacată cu apel, potrivit legii.

Astfel, prin încheierea Judecătoriei Leova din 02 septembrie 2016, a fost dispusă scoaterea de pe rol a cererii reconvenționale, din motiv că SA "Tomai Vin" nu a achitat taxa de stat în termenul stabilit de instanță.

În conformitate cu art. 268 Codul de procedură civilă (în vigoare la momentul emiterii încheierii contestate), în cazul scoaterii cererii de pe rol, procesul se termină printr-o încheiere judecătorească. În ea instanța indică modul de înlăturare a circumstanțelor specificate la art.267.

Încheierea judecătorească privind scoaterea cererii de pe rol se supune recursului.

După înlăturarea circumstanțelor care duc la scoaterea cererii de pe rol, persoana interesată poate adresa instanței o nouă cerere, conform dispozițiilor generale.

La cererea reclamantului sau a pârâtului, instanța poate anula încheierea privind scoaterea cererii de pe rol emise în temeiul art. 267 lit. f) și g), dacă aceștia depun probe care să confirme imposibilitatea prezentării lor în ședință de judecată și a înștiințării instanței. Cererea se depune în termen de 15 zile de la data comunicării încheierii.

Încheierea judecătorească de respingere a cererii de anulare a încheierii privind scoaterea cererii de pe rol poate fi atacată cu recurs.

Astfel, Colegiul constată că, la adoptarea încheierii recurate instanța de apel a aplicat prevederile art. 374 alin. (4) lit. c) Codul de procedură civilă, adică a restituit cererea de apel, în partea contestării încheierii Judecătoriei Leova din 02 septembrie 2016, deoarece încheierea menționată nu poate fi contestată cu apel.

Prin urmare, raportând la caz normele sus-citate, în condițiile în care apelantul contrar prevederilor legale a contestat încheierea menționată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră concluzia instanței de apel, privind restituirea apelului, întemeiată.

În acest context, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel, or, apelantul, fără motive întemeiate și în interiorul termenului stabilit de legea procesual civilă, nu a contestat-o în modul și ordinea de contestare a unor astfel de încheieri.

Remarcă Colegiul că, potrivit art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, participanții la proces sânt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu bună-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

Or, în situația în care SA "Tomai Vin" nu era de acord cu încheierea menționată, urma să o conteste în modul și ordinea stabilită de prevederile legale.

Din considerentele expuse, sunt declarative și urmează a fi respinse și argumentele recurentului referitor la faptul că prin încheierea contestată i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil consacrat în art. 6 § 1 CEDO.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate

în textul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilind în jurisprudența degajată că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile.

Aici urmează a fi reținut că SA “Tomai Vin” nu a depus diligența necesară pentru a beneficia de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile legale, iar instanța de apel corect a restituit apelul.

Distinct de aceste constatări, având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Cahul din 21 februarie 2018.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de SA “Tomai Vin”.

Se menține încheierea Curții de Apel Cahul din 21 februarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către SA “Mold Nord” împotriva SA “Tomai Vin” cu privire la anularea actelor, încasarea datoriei, venitului ratat și compensarea cheltuielilor de judecată și

cererea reconvențională înaintată de SA “Tomai Vin” împotriva SA “Mold Nord” cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan